

Sylland, at i Fjor stillede Prisen paa Flæst sig saaledes her og i New-York, at hvis vi havde haft Handelsforbindelse, vilde det have kunnet betale sig for os at exportere Flæst til New-York paa samme Tid, som vi importerede det derfra, fordi deres er simplere Varer. I Continuation heraf kan jeg ikke nægte, at naar man overalt i Verden gjør Alt, hvad man kan for at formindske Jorden ved Telegrafer, Jærnbaner, Gjennemføringer af Suez og Panama, forekommer det mig underligt, at saa snart Virkningerne heraf give sig til kjende, saa snart den tilsigtede Udvikling af Kommunikationsmidlerne viser sin Virkning træde Staterne frem og sige: Nei, saaledes var det ikke ment, og saa lægger de Haand paa Udvekslingen af Produkterne. Oftrer man alt Muligt paa Kommunikationsmidlernes Udvikling, maa man naturligvis ogsaa tage Konsekventerne deraf; med Goderne som de medføre, maa man tage Underne og kun søge med Energi og Dydighed at bekæmpe dem. Medens jeg derfor kan slutte mig til Lovforslaget, forsaavidt det angaar Sufferafgiften og tildels Skultolden, mener jeg rigtig nok, at man ubetinget bør forkaste Forslaget, forsaavidt det vedrører Told paa Mais og Byg. Bort Jordbrugs Fremtid og hele Virksomhed maa nuomstunder være baseret paa Omdannelsen af Kornafgrøden i Almindelighed til Kjød og Fødevarer og til mulige Frembringelser af de finere Kornsorter, men disse kunne ikke staaes ved Toldsatser. Det var med Hensyn til det foreliggende Toldlovsforslag, rent agrarisk set, at jeg efter Evne har søgt at fremstille de Anstuelser, som jeg tror, at en stor Del af vore Jordbrugere have. Men da Lovforslaget fremtræder væsentlig eller udelukkende med den Hensigt at støtte Jordbruget, maa det være mig tilladt at se det ogsaa fra en anden Side og da navnlig fra den, om det kan tænkes muligt, at det virkelig kan virke til Gavn ligeoverfor de Marsager, der have bevirket, at Jordbruget staar, som det staar, og for at kunne komme til en Anstuelse i saa Henseende mener jeg, at det maa være mig tilladt at søge at finde de Marsager, der have bevirket, at Jordbruget i det Hele taget staar, som det staar. Kun ved at kjende Marsagerne mener jeg, at man kan finde Midler derimod. Der blev i Fjor rettet en Forespørgsel til den ærede Finantsminister, om han ikke vilde gjøre Noget igjennem de større Pengeinstituter, der ere afhængige af Finantserne, til at nedsætte Renten. Saavidt jeg erindre svarede Finantsministeren, at det var en Ting, han ikke havde Magt over. Jeg kunde ønske i den Anledning at høre, hvorledes den ærede Finantsminister opfatter Ordlyden

af Loven af 6te April 1855. Ved den Lov blev Rentefoden af Laan frigivet, dog saaledes, at for Ublaan i faste Eiendomme skulde Renten vedblivende være 4 pCt., dog tillades det Laantagerne, naar de kunde faae Indenrigsministerens Tilladelse dertil, at gjøre Undtagelse og svare højere Rente. Det eendommelige var, at det var Laantageren, der skulde bede om det og endog saa i sin Tid betale for at faae Lov til at svare højere Rente. Havde der staaet i Loven, som det jo var Meningen, at det for at hjælpe den enkelte Mand, som var i Trang og som kunde faae et Laan hos en Privatmand, undtagelsesvis skulde være ham tilladt at tage højere Rente, saa havde det været til Gavn for Jordbruget. Nu blev det overladt til Laantageren at bede og til Indenrigsministeren at give Tilladelsen, og faktisk er det nu saaledes, at der ligger trykte Formularer rundt om hos Amtmændene, saa at man blot behøver at skrive, saa faar man Lov til at svare saa høj Rente som det skal være. (Stemmer: Kun til 6 pCt.) Savel, kun til 6 pCt. Efter Loven er der ikke andre Instituter end Nationalbanken, Landmandsbanken og Kreditforeningerne, som have Lov til at tage højere Rente end 4 pCt., og alligevel kunne alle Andre gjøre det, naar blot Laantageren møder med en saadant trykt Bevilling, der ligger hos Amtmændene. Det havde været heldigere for Landbruget, om der havde staaet i Loven at for Fremtiden maatte der slet ikke tages under 5 pCt. af Laan i faste Eiendomme, fra offentlige Instituter, saa havde disse været nødt til at kjøbe Kreditforeningsobligationer, og saa vilde disse gennem Mærene have holdt en mere stabil og normal Kurs end nu har været Tilfældet. Som Forholdet har været, have Kreditforeningsobligationerne varieret meget betydeligt. Men imidlertid var dog Anstuelser her i Landet saadan at man nødig forlangte mere end den traditionelle Rente af 4 pCt. De fleste Godseiere lode deres Penge staa ude til 4 pCt. Overformynderiet beholdt Renten og Sparekassen holdt Penge til 4 pCt., og det gik alt sammen jævnt godt, fordi det var mod Folks Jølelse at tage mere end 4 pCt. fordi det fra gammel Tid ansaas for Alar, indtil Finantsministeren — det var atter en Finantsminister — jeg tror i 1868, nemlig Fenger, beordrede et af de største Pengeinstituter i Landet, nemlig Livrenteanstalten til herefter at tage 4½ pCt. Fra det Dieblit af fulgte naturligvis alle andre Instituter med, og saa steg Renten for Jordbruget hurtigt, saaledes at man fra tidligere at være 4 pCt. kom op til henimod de 5 pCt. Men hvad vil nu dette sige? En Eiendom var